

Plan Odnowy miejscowości Stańkowo.

**Województwo Pomorskie
Powiat Kwidzyński
Gmina Prabuty**

Prabuty 2009

Spis Treści:

1. Położenie.....	3
2. Rys historyczny.....	4
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	5
4. Analiza SWOT (Stańkowo).....	6
5. Cel i opis przedsięwzięcia.....	8
6. Wykaz planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.....	9

1. Położenie.

Wieś sołecka Stańkowo, trzecia w gminie Prabuty pod względem liczby ludności – mieszka tu 305 mieszkańców i czwarta w gminie ze względu na powierzchnię – 1041,56 ha., leży przy drodze wojewódzkiej 521, łączącej Kwidzyn z Iławą. Wschodnia granica sołectwa z Bronowem należącym do gminy Susz, jest jednocześnie granicą Województwa Pomorskiego i Warmińsko – Mazurskiego. Wieś od zachodu graniczy z miastem Prabuty, od północy z sołectwem Obrzynowo i od południa ze Starym Kamieniem.

Stańkowo i cała Gmina Prabuty leży w strefie chronionego krajobrazu rzeki Liwy. Sołectwo graniczy z jeziorem Sowica o powierzchni 78 ha i jeziorem Burgale o powierzchni 80 ha. . Oba jeziora obfite są w ryby, przy jeziorze Sowica urządzona jest ogólnie dostępna plaża z pomostem, parkingiem i boiskiem do gry w piłkę siatkową. W niedalekim sąsiedztwie, siedem kilometrów dalej na północ położone jest jezioro Dziergoń o powierzchni 788 ha. Powoduje to, że środkowowschodnia część gminy Prabuty jest bardzo atrakcyjna turystycznie.

2. Rys historyczny.

Pierwsze zapisy o Stańkowie pochodzą z 1347 r., kiedy to biskup pomezański Mikołaj I odnowił przywilej lokacyjny wsi. W 1543 roku w Stankowie znajdował się kościół, żyło tu 20 chłopskich rodzin, które posiadały po trzy włóki ziemi. W 1740 właścicielem Stańkowa został Karl Gustaw von Bardeleben, który założył park. W 1789 r., Stankowo było wsią szlachecką z folwarkiem i kościołem. Było tu 38 domów mieszkalnych. W latach 1790 – 1795 utworzona została szkoła wiejska. W 1809 roku w Stankowie było 21 nazwisk polskich. W 1832 roku założono nowy cmentarz przy drodze do stadniny, stary cmentarz ze względu na epidemię cholery okazał się za mały. W 1877 roku właścicielem Stańkowa został gdański kupiec Johan Gottfrid Borowski, który zbudował nowa siedzibę właściciela, przetrwała ona do 1945 roku. W 1930 roku wzniesiono obok kościoła 2-klasowa szkołę wiejską. Do szkoły należała również Stadnina (Pałatyki) i Grażymowo. Kościół w Stankowie był do 1945 roku obsługiwany przez wspólnego dla Obrzynowa i Stańkowa proboszcza mieszkającego w Obrzynowie. Pod koniec wojny w 1945 roku zniszczeniu uległo większość zabudowań mieszkalnych oraz kościół, szkoła i dwór. Dwór odbudowano około 1952 roku, natomiast ruiny kościoła i szkoły zostały przez wojsko wysadzone i rozebrane.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Wieś Stańkowo charakteryzuje zabudowa rozproszona, dawny folwark (po 1945 roku PGR) zabudowania gospodarcze, mieszkalne i dwór zlokalizowane są po obu stronach drogi wojewódzkiej 521. Natomiast gospodarstwa indywidualne rozlokowane są pojedynczo w północnej części sołectwa przy gminnej drodze do Obrzynowa. W południowo – wschodniej części sołectwa, za rzeką Liwą położona jest kolonia. Dawna stadnina, zwaną Pałatykami. Wieś nie posiada obiektów użyteczności publicznej: świetlicy wiejskiej, remizy, boiska i placu zabaw. We wsi nie ma też organizacji społecznych takich jak straż pożarna, wiejski klub sportowy, koło gospodyń wiejskich. Nieformalnym centrum wsi jest sklep spożywczo – przemysłowy i położony w jego pobliżu plac, na którym wieś urządziła prowizoryczne boisko do gry w piłkę nożną. Wieś w 100 % jest zводociągowana i zelektryfikowana. Niestety nie posiada kanalizacji i gazociągu. W 2008 roku, gmina planując kanalizację we wschodniej części Prabut przygotowała dokumentację budowlaną na podłączenie wsi do kanalizacji miejskiej. Jej realizacja nie jest przewidziana w najbliższym czasie.

Na terenie Stańkowa zachowały się:

- budynek dworu z 1882, spalony w 1945, odbudowany w 1952 r.,
- budynek magazynowy z początku XX wieku,
- budynek gospodarczy z początku XX wieku,
- kuźnia z początku XX wieku,
- dom z początku XX wieku,
- park przy budynku dworskim z XVII w, z zachowanym starodrzewem,
- cmentarz przy drodze do kol. Pałatyki, ze starodrzewem i kilkoma obudowami grobów.

Stańkowo, centrum wsi z przystankiem autobusowym i sklepem

4. Analiza SWOT (Stańkowo).

Silne strony	Słabe strony
• atrakcyjne tereny rekreacyjne – przyjazny mikroklimat - w niewielkiej odległości od wsi znajdują się lasy, jeziora, rzeka Liwa, • walory krajobrazowe; • brak w pobliżu wsi przemysłu degradującego środowisko; • zainteresowanie sportem, rekreacją turystyką, • dobra infrastruktura techniczna, chodniki, przystanek autobusowy • bogata historia wsi; • pełne zwodociągowanie wsi;	• nie w pełni wykorzystane walory turystyczne; • brak świetlicy wiejskiej • brak szkoły, sali gimnastycznej, sali komputerowej w szkole • brak kościoła; • zły stan techniczny dróg; • peryferyjne położenie; • brak zaplecza sportowego - rekreacyjno wypoczynkowego; • brak kanalizacji wsi; • brak gazyfikacji wsi;

• zainteresowanie mieszkańców rozwojem infrastruktury technicznej; • silne więzi mieszkańców ze wsią; • zaangażowanie młodzieży sprawami wsi; • współpraca z instytucjami kulturalnymi i partnerami zagranicznymi gminy Prabuty;	• bezrobocie
Szanse • ożywienie społeczne towarzyszące realizacji projektu na terenie wsi; • możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne na rozwój społeczno- ekonomiczny ; • zwiększający się stopień komputeryzacji, telefonizacji oraz dostępu do internetu; • rosnące zapotrzebowanie na inwestycje infrastrukturalne; • rozwój tendencji do budowania gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwie; • rosnąca aktywność turystyczna oraz wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką; • możliwość uzyskania dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków; • współpraca z organizacjami pozarządowymi. • budowa szlaku turystyczno - edukacyjnego w gminie	Zagrożenia • duża ilość wnioskujących o środki unijne; • migracja zarobkowa mieszkańców wsi, rozszerzenie rynku pracy w związku z uczestnictwem Polski w UE; • wysokie bezrobocie zwłaszcza na obszarach wiejskich; • niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, szczególnie z terenów wiejskich; • duże problemy ze zmianą mentalności osób bezrobotnych z terenów wiejskich; • wolno powstająca na wsi w stosunku do miast infrastruktura techniczna; • spadająca dochodowość gospodarstw rolnych; • negatywne skutki rozwoju mediów: internetu, telewizji mogące powodować degradację społeczeństwa.

5. Cel i opis przedsięwzięcia

Mieszkańcy sołectwa niemalże jednomyślnie zdecydowali, że najważniejszym celem do zrealizowania jest integracja społeczna mieszkańców kształtująca się wokół odnowy wartości zdrowotnych i społecznych. Odnowa ukierunkowana ma być na zwalczanie patologii i rozwój społeczny mieszkańców wsi. Współczesne czasy, rozwój internetu, szybki dostęp do informacji powodują, że społeczeństwo, a zwłaszcza młodzież szybko odwraca się od tradycyjnych wartości, często tworząc nieformalne grupy, które mają negatywny wpływ na swoich członków. Młodzież bardzo szybko rozpoczyna inicjację nikotynową, alkoholową i narkotykową. Jedną z możliwości zapobiegania tym zjawiskom jest

zaangażowanie społeczeństwa w działania związane ze sportem, rekreacja i turystyką. Działania te ukierunkowane są na wychowanie oraz na pobudzenie aktywności lokalnej. Mieszkańcy chcą osiągnąć ten cel poprzez budowę boiska i placów zabaw. Sprawą to, że będą nie tylko miejsca zawodów sportowych i rekreacyjnych, ale także miejscem innych spotkań o charakterze integrującym społeczność lokalną. Rada Sołecka, Rada Parafialna, lokalny samorząd i firmy prywatne z terenu gminy Prabuty utworzyły wspólną koalicję, której celem jest przeprowadzenie tak ważnej dla społeczności inwestycji. Przy boisku sportowym będą odbywały się festyny wiejskie oraz okolicznościowe imprezy z okazji dnia dziecka, dożynek i innych imprez rekreacyjno-kulturalnych w zależności od pomysłowości, inicjatywy i potrzeby lokalnej społeczności. Mieszkańcy wsi zdają sobie sprawę, że sport i rekreacja są jednym z najważniejszych elementów rozwoju ludzi młodych i najskuteczniejszym sposobem utrzymania dobrej kondycji zdrowotnej osób dorosłych.

W rozwoju człowieka niebagatelne znaczenie ma aktywność

ruchowa, zwłaszcza w dzieciństwie, kiedy jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju. Aktywność fizyczna w dużym stopniu decyduje o stanie zdrowia, jej brak zwłaszcza u dzieci i młodzieży zakłóca w dużym stopniu prawidłowy rozwój.

Aktywność ruchowa poprzez zabawy, ćwiczenia, uprawianie różnych dyscyplin sportu i rekreacji wpływa na poprawę zdolności wysiłkowej, sprawności i umiejętności fizycznych, zapobiegania powstawaniu chorób cywilizacyjnych (poprawa sprawności układu krążenia, ruchowego, oddechowego, przeciwdziałania stresu psychicznego), zwiększenia zdolności do pracy fizycznej i umysłowej.

Nie ma żadnego innego sposobu wspomagania zdrowia - ani skomplikowane procedury psychoterapeutyczne, najlepsze odżywianie lub leki nie zastąpią w żadnej mierze ruchu.

"...ruch jest w stanie zastąpić każdy lek, ale żaden lek nie zastąpi ruchu. " - więc ruch i aktywność fizyczna są fundamentem i podstawą zdrowia. Aktywność ruchowa dziecka, spędzającego znaczną część życia w szkole i w domu, zależy w znacznej mierze od bezpośredniego otoczenia, tj.: szkoły, lekarza szkolnego / rodzinnego, nauczyciela oraz od infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zagospodarowania terenu jego bezpośredniego miejsca nauki i zamieszkania. Aktywność ruchowa winna być dostosowana do płci, wieku, budowy ciała i wtedy jest gwarantem wysokiej wydolności organizmu i zdrowia.

Bardzo ważnym elementem odnowy wsi oprócz aktywności ruchowej jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych na rzecz promocji i rozwoju wartości związanych z miejscową specyfiką oraz społecznością. Mieszkańcy zdecydowali, że trzon grupy zajmującej się organizowaniem się działań w ramach projektu stanowić będzie Rada Sołecka uzupełniana w zależności od potrzeby osobami z zewnątrz.

Plac, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie

6. Wykaz planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.

Stańkowo

Planowane zadania inwestycyjne oraz przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną	Cel	Harmonogram realizacji	Kwota oraz źródła jej uzyskania
--	-----	------------------------	---------------------------------

Budowa boiska sportowego.	Poprawa infrastruktury oraz szerzenie kultury fizycznej wśród mieszkańców, integracja społeczności lokalnej	2010	100 tys. zł
budowa placu zabaw	Poprawa infrastruktury, integracja społeczności lokalnej	2010	35 tys. zł
Utworzenie lokalnego stowarzyszenia	Integracja społeczności lokalnej	2010	0,5 tys. zł
Urządzenie miejsca integracji społeczności lokalnej, ławo-stoły	Integracja społeczna	2011	5 tys. zł
Porządkowanie parku	Poprawa infrastruktury, integracja społeczności lokalnej	2011	1 tys. zł
Porządkowanie cmentarza	Poprawa infrastruktury, integracja społeczności lokalnej	2011	0,5 tys. zł
Organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych i okolicznościowych	Rozwój sportu, rekreacji i turystyki, integracja społeczności lokalnej	Praca ciągła	10 tys. zł rocznie